

LARS AMBER

TRYGGARE KAN INGEN VARA

Kalla fallet Olof Palme:
den som gräver i Sveriges förflutna
river upp högst dödliga sår

THRILLER

Tidigare utgivet av Lars Amber

Som skakar Sverige i dess grundvalar (2017)

www.ebesforlag.se

1:a upplagan, 1:a tryckningen

Tryggare kan ingen vara

Copyright © Lars Amber 2021

Omslag: Design och layout © Jan Felipe 2021

Tryckt av DH Printing House, Lettland 2021

ISBN: 978-91-89263-32-1

TRYGGARE KAN INGEN VARA

Kalla fallet Olof Palme:
Den som gräver i Sveriges förflutna
river upp högst dödliga sår

LARS AMBER

Johan Iwald minns

När jag kom till skolan såg alla lärare så allvarliga ut. Några dagar senare var det en tyst minut i hela Sverige för Palme. Även vi på Östbergsskolan höll en tyst minut. Jag vet att några elever inte var med men jag och många av mina klasskompisar gick till aulan där hela skolan hade samlats.

Det kändes bra.

Jag var förvånad över att även moderata politiker blev ledsna för att Palme hade mördats. Vad konstigt, tänkte jag, de borde väl bli glada istället. (...)

För mig blev mordet på Olof Palme ett uppvaknande – som att Sverige förlorade sin oskuld som trygghetens och frihetens oas på jorden.

Östersundsposten den 26 februari 2016
(Johan Iwald, doktor i agronomi,
klimatforskar i dag på Naturvårdsverket
om försurning av svensk skogsmark)

PROLOG

Gudars skymning!

Han hade kommit Palmes mördare på spåren. Utan att först riktigt ha trott på de ledtrådar som han nu följde upp i Sydafrika. Fast där han satt på hotellterrassen och invändade den beställda maten kände han sig närmare målet än någonsin.

Som många andra svenskar hade Robin "Hood" Dahlberg till helt nyligen varit övertygad om att statsministerns död 1986 var en ohygglig slump. Nedskjuten av en gatulodis. Knarkaren och alkoholisten Christer Pettersson hade visserligen frikänts av hovrätten på grund av bristande bevis, men denne notoriskt våldsamme man hade klart utpekats av Palmes hustru, Lisbet.

Så mycket vatten hade flutit under broarna sedan dess, tänkte han, inte minst i hans eget tumultartade liv.

Från att ha varit en hyllad världsreporter för TV hade spritmissbruket tvingat honom att ta abrupt avsked och försvinna ut i pseudojournalistikens kyla under femton långa år.

Men som oberoende, avgiftad och undersökande journalist hade han gjort en strålande comeback. Och var nu dessutom en prisad dokumentärfilmare.

Dock inte utan personliga risker. Omedvetet lade han handen över den nu läkta skadan. Minnet från februari 2017 satt djupt rotat, både i kropp och själ. Mitt under karnevalen i Venedig hade han svävat mellan liv och död efter att bokstavligen ha blivit perforerad genom ett värjstick utdelat av en fransk, högerextrem fanatiker. Den oavsiktliga kulmen på många månaders grävande på flera explosiva fronter samtidigt.

Mordförsöket i Venedig var den ödesdigra konsekvensen av att han i brittiska *The Guardian* och i franska *Le Canard Enchaîné* hade avslöjat hur Vladimir Putin i hemlighet finansierade Front National – Frankrikes motsvarighet till Sverigedemokraterna – inför det allmänna valet. Tack vare det scoopet gick Marine Le Pens högerpopulistiska parti kraftigt tillbaka. Den gången.

Parallellt hade han snokat om mutor i samband med försäljningen av det svenska stridsplanet Gripen till Brasilien, ett kontrakt värt över fyrtio miljarder kronor.

De svenska vapenaffärerna var den yttersta orsaken till att han nu var Olof Palmes baneman på spåren, trettiofyra år efter mordet.

Helt vansinnigt!

Robin mindes så väl den internationella producentkontakten tre år tidigare som hade tillåtit honom att slutföra en ambitiös dokumentärfilm om svensk vapenhandel under titeln *Investigation of a Country Above Suspicion* – Undersökning av ett land höjt över alla misstankar. Sveriges statliga television hade hoppat av som huvudproducent, skrämde av alla ”beskyllningar” i manuset. Som tur var lade vännen Leonardo di Caprio ett gott ord för honom.

Filmen rönt stora framgångar på filmfestivaler. Den inleddes med bilder på människor som sörjde statsminister Olof Palme, följt av en kort presentation av dennes dolda handläggning av landets vapenaffärer, med många frågetecken. I vilket fall ett tänkt, starkt motiv bakom det icke uppklarade mordet.

Det var effektivt. Egentligen bara en antydning, som han själv ärligt talat hade svårt att då ta på allvar.

Men dokumentären satte fingret på en obehaglig sanning som följde Sveriges vapenexport från femtiotalet till nutid. Den röda tråden handlade om en aktivitet som landets ledande skikt upplevde som nödvändig och ibland livsviktig.

Sveriges historiska alliansfrihet kunde bara upprätthållas genom ett starkt försvar, med egna tillverkade vapen, hette det. Som i sin tur krävde omoralisk export, i allmänhet till utvecklingsländer. Doktrinen närde hyckleri och girighet. Den rättfärdigade mörkläggningar och rena lagöverträdelser. Skandalerna hade varit otaliga ända sedan 80-talet.

Robin återvände i tankarna till Brasilien där han 2016 hade blivit bekant med polisintendenten Jan Wilkens från Säpo, på besök i ett tjänsteärende. Hans första intryck av den grubblande polisen, med sitt asketiska yttre och stubbade grå hår, var en ren paradox: den Protestantiske Jesuiten var smeknamnet som han omedelbart myntade, ty Wilkens påminde om en intellektuell, katolsk jesuitbroder men också om en lutheransk renlevnadsman. En flerdimensionell tro på det goda. Mycket olik honom själv. Eller kanske inte, han som varit i helvetet som alkoholist och återuppstått. Den nitiske polisintendenten hade i allt bistått honom med att uppdaga mutor i den nya Gripennaffären. De blev goda vänner.

Robin skrockade för sig själv. Aldrig hade han kunnat drömma om att Wilkens, nu polisöverintendent, skulle övertala honom om att ta upp undersökningen av mordet på Palme igen. I samma veva som det dessutom framkom i Stockholm att chefsåklagare Krister Petersson – kallad den andre Petersson – ämnade lägga ned Palmeutredningen före sommaren 2020.

Enligt ryktet som han hört cirkulera ihärdigt på redaktionerna skulle chefsåklagaren peka ut Stig Engström, den så kallade Skandiamannen. En möjlig gärningsman som magasinet *Filter* presenterat som huvudmisstänkt 2018. Titeln på det reportaget och sedan boken hade faktiskt varit *Den osannolika mördaren*.

Engström ansågs vara en Palmehatare, eller åtminstone en medborgare med politiska åsikter långt ut på högerkanten.

Han hade stämplat ut från sitt övertidsjobb som reklamkonsulent i Skandiahuset ett par minuter före dödsskjutningen. Eftersom Skandiamannen sedan länge var bortgången skulle då Krister Petersson inte behöva väcka åtal baserat på robust bevisföring att framlägga inför domstol, resonerade Robin Hood. Karl'n var väck, chefsåklagaren kunde bara lägga ned förundersökningen under motiveringen "misstänkt avliden"!

Poliser och utredare ska inte tro på tillfälligheter. Men i det verkliga livet existerar givetvis slumpfaktorn, det visste han. Robin hade länge trott på vettvillingen Christer Pettersson. Men han hade svårt att svälja Skandiamannen. Av en händelse skulle den femtioårige kontorsmannen befinna sig på gatan bakom Palme med en laddad magnumrevolver och agera iskallt! I fru Engströms minne av den framlidne maken framstod han till och med som en fysiskt rädd person. En fegis som kanske hatade, men mest i tysthet, och som "inte skulle kunna göra en fluga förnär".

Så det hade inte varit ett svårt beslut för honom att följa Wilkens utlagda vapenspår. Precis som tidigare för journalisten och författaren Stieg Larsson – en specialist på högerextrema rörelser som villigt axlade manteln som privatspanare i Palmeutredningen – pekade Robin Hoods hopsamlade ledtrådar mot Sydafrika. Där hade apartheidregimen inte bara kvarlämnat vålnader. Dess sympatisörer verkade ännu i kulisserna, det hade han själv insett de senaste dagarna mellan Johannesburg och Kapstaden.

Och vad jag hittills uppdagat, det är stort!

Robin lade en citronskiva i vattnet och tog upp pennan. Hotellterrassen hade nu tömts, bara han åt middag ute.

Storsmugglare av sydafrikanska vapen samt uran från Namibia, skrev han. *Partner Sabagh uppehöll kontakt med iranska säkerhetsorgan. Båda nu livrädda*. Han strök under det sista ordet innan han fortsatte. *Brodern Jonas – svensk polis. Förmodligen mycket i SA som ung. Döljer vad?*

Han lät sig väl smaka av ankan som serverades av en tjugooårig flicka vars lite tafatta rörelser fick honom att associera henne med en extraknäckande student. Men rätten var fin. Rödblodiga skivor med sky och finskivad potatisgratäng samt flera ångkokta grönsaker.

Han fortsatte att skriva på nästa punkt. *Vad finns om SAIMR? Smugglare och vapenhandlare anlitar legosoldater. Afrika lekplats både för MW och SAIMR.*

Det var den felande länken. Utan en klar indikation om ett samband var resten bara spekulationer. Ännu fattas bitar i pusslet, insåg han.

Femton minuter senare drack han upp vattnet och lämnade terrassen. Bergen syntes inte längre. Sorlet trängde ut från den eleganta hotellmatsalen när han passade på att förhöra sig i receptionen om den Nissan som stod på parkeringen. Silvergrå.

Flickan i receptionen såg först tveksam ut men visade sig tjänstvillig.

”Jag tror den tillhör Monsieur Bièvre. Hyrbil. Fransk gäst från Paris.”

Robin tackade och noterade att han skulle ta en närmare titt på nämnde turist när han intog frukost. Nu behövde han en god natts sömn.

Tillbaka på sitt charmiga rum där väggarna pryddes av gamla oljemålningar tog han en dusch. Inte så varm som han önskat, varmvattenberedaren hade varit ur funktion under större delen av dagen, vilket flickan i receptionen – kanske ännu en student – hade aviserat. Men han kände sig avslappnad. Badrocken i frotté var skön. Kanske skulle han läsa ett par sidor ur Yuval Hararis *21 tankar om det 21:a århundradet* innan han slocknade.

Knackningen var så diskret att han knappt hörde den. Mer information från receptionen?

”Ja”, sade han utan att öppna dörren, ”vad gäller saken?”

”Mr. Dahlberg, hotelldirektionen skulle gärna vilja bjuda er på lite frukt som kompensation för den otillräckliga varmvattenförsörjningen.”

Det lät rimligt och ett fruktfat tänkte han inte avböja. Robin öppnade dörren på glänt. Ingen student. Där stod en man i femtiofemårsåldern, strikt iklädd en marinblå kostym och diskret slips. Robin såg dock ingen frukt. Den mörkhåriga verkade bekant. Latinskt ursprung. Inte afrikanskt eller indiskt. Ja, Robin hade redan sett honom någonstans. Bland personalen säkert, det kunde väl knappast ha varit tidigare?

”Var har ni fatet?” frågade han.

Mannen log och pekade mot en grön kylväska som han hade ställt bredvid sig. Han böjde sig ned och öppnade den. Robin hann bara se att mannen tagit fram ett svart, avlångt föremål som var gult framtill innan en oerhörd smärta exploderade i solar plexus och ilade vidare till alla kroppsdelar. Han föll handlöst. Visste inte om han förlorade medvetandet när han dråsade i golvet. Under de kommande minuterna var han i vilket fall fullständigt utslagen, med orediga tankar. Han lyckades dock registrera att den okände mannen dragit in honom i rummet och stängt dörren.

Han hörde en gäckande röst långt i fjärran:

”Robin Hood, den store vinälskaren, i alla fall förr i världen! Nu här i hjärtat av Winelands. Men utan ens ett vinglas. Så tråkigt.”

Del 1

ÅTTIOTAL

Om MOP [mordet på Olof Palme] vore en roman hade det funnits alltför många misstänkta för en trovärdig intrig.

Signaturen "Trogen George Smiley"
Flashback Forum

Kapitel 1

Söndagen den 16 februari 1986 kl. 18.00

Storkyrkan, Stockholm

Domkyrkan på västra sidan av Slottsbacken är fullsatt. I vinterkylan och mörkret står påbyltade demonstranter framför dess blekrosa putsfasad, tydligt uppdelade i läger. Flertalet visar uppskattande miner under banderoller med pacifistiska slagord.

Men en minoritet vid Obelisken kastar glåpord medan statsministern stiger ur bilen som är omgiven av livvakter. De fientligt inställda identifieras sedan som anhängare till EAP, en antikommunistisk sammanslutning och en Palmehatande sekt.

Olof Palme hör till de sist anländande. Alva Myrdal ska begravas. Hon var en framträdande socialdemokrat, svuren feminist sedan 1930-talet, familjepolitisk expert och internationell nedrustningsförhandlare samt, som kronan på verket, mottagare av Nobels Fredspris.

En minneshögtid hålls i Storkyrkan vars magnifika mittskepp under kryssvalv färgas varmt av sidors och pelares medeltidstegel. Ett praktfullt avsked, fyllt av respekt och vördnad. Fast vid sin död var Alva Myrdal ännu inte fullt erkänd av många ledande män inom regeringspartiet. Och hennes nu ökände son, den vänsterradikale författaren Jan Myrdal, närvarar inte vid sin egen mammas begravningsceremoni. Hon hade valt karriären utan att kunna förlika de officiella engagemangen med personlig omsorg om barnen.

Jan Myrdals gamla agg mot Alva, på grund av upplevd kärleklöshet, blev först beryktat på åttiotalet genom publiceringen av hans kontroversiella minnesbok *Barndom*.

På en kyrkobänksrad långt bak i församlingen sitter en medelålders man och drar febrilt i det mörkblonda hakskäppet. Han observerar den spänstige Olof Palme som resolut reser sig från sin hedersplats bredvid den sörjande änkemannen, nationalekonomen Gunnar Myrdal, tillika nobelpristagare. Utan att tveka går statsministern fram till talarstolen. Han har församlingens uppmärksamhet redan innan han lyfter de stadiga stålblå ögonen från minneslappen, tar av sig läsglasögonen och blickar ut över den väldiga kyrksalen.

Palme tar sats, det är fysiskt, den lille mannen växer. När hans röst slutligen klingar är den som vanligt lite hes, men välmodulerad och stark. Motsatsen till monoton. Statsministern är en boren talare. Det han säger är inte heller slentrianmässigt.

”Alva hade förnuftet och kärleken som ledstjärna för att förbättra samhället. Hennes namn är förenat med glädje”, betonar han i minnestalet. Han tillägger efter en konstupaus: ”Och hon var Sveriges största kvinnliga politiker genom tiderna.”

Den nervöse mannen på de bakre bänkraderna känner sig märkligt omtumlad. Inte så mycket av själva lovorden. Men utan av talaren själv, av Palme.

”Jag måste göra något”, mumlar han skuldmedvetet för sig själv.

Anders Larsson – ty så heter den fyrtiosjuårige, till synes all daglige mannen – är en motvillig Palmebeundrare.

1967 grundade han Demokratisk allians som under tio år och med femtusen aktiva sympatisörer utgjorde den främsta opinionsbildande kanalen i Sverige till stöd för den amerikanska krigföringen i Vietnam. Alltså mot Olof Palme som Richard Nixon kallade ”the Swedish asshole” efter dennes kraftiga fördömande av de amerikanska Hanoi-bombningarna 1972, ett illdåd som statsministern jämför med Guernica, Oradour eller Treblinka.

Larsson är främst glödande antikommunist och fram till 1983 var han en av de svenska representanterna i den världsspännande WACL. Akronymen står för World Anti Communist League, en amerikansk militant skapelse under det kalla kriget, med troliga band till CIA. Stieg Larsson, författaren till *Millennium*, skulle mena i en faktabok publicerad 1994 att WACL är mer än en propagandaapparat, den utgör ”den största och i särklass mest inflytelserika av extremhögerens internationella satsningar”.

Fast i februari 1986 verkar Anders Larssons blinda, antikommunistiska övertygelse vackla. Han har just bråkat med ett par exilletter i en underorganisation till WACL. Han har blivit lite av en mystiker och grubblare. Vid denna tid umgås han flitigt med Bo Ragnar Ståhl, som driver antikvariatet Lyktan på Kungsholmen i närheten av Polishuset. Bokhandlaren är visserligen själv en högernationalist men också intellektuell och djupt intresserad av religionshistoria. Lyktan är annars en regelbunden mötesplats för poliser, de flesta med extrema åsikter.

Omkring sju dagar före Alva Myrdals begravning hade Anders Larsson träffat Ståhl. Denne har bekanta inom säkerhetspolisen och berättar då i förtroende för Larsson att han har fått höra att Palme skulle skjutas och att attentatet skulle gå av stapeln i samband med hans utannonserade Moskvaresa i april, eller kort före. Larsson får veta att källan kommer från Säpo, men tolkar det även som att någon på Säpo skulle vara delaktig.

”Jag tog det som en varning från en oroad Ståhl”, anförtror Anders Larsson senare, med ett brett skånskt skorrande som han behållit trots över femton års Stockholmsboende, i en filmad intervju.

Vid det tillfället är Ståhl sedan länge avliden. Larsson hävdar att han trots sina extrema åsikter alltid själv varit mot bruket av våld. Han säger sig egentligen inte ha haft något

emot Palme som person. Dessutom hade han en del positiva kontakter med statsministern (ett helt obekräftat påstående) året innan bokhandlaren dramatiska utspel.

Anders Larsson är en virrpanna som senare skulle framlägga en konspirationsteori om WACL:s involvering i Palmemordet på uppdrag av en CIA-chef. Men faktum är att han lämnar Ståhls förvarning vidare till Olof Palme, dock i en något bisarr form.

Fredagen den 21 februari, en vecka före mordet, överlämnar Larsson två identiska konvolut innehållande tidningsurklipp, dels till regeringskansliet i Rosenbad märkt ”till Olof Palme personligen”, dels till utrikesminister Sten Andersson i Arvfurstens palats.

Överst ligger en kopia av en dödsruna som inleds med orden *Dr. Olof Palme död*, men med ordet *Dr* överstruket. Under står det *Olof Palme död, skjuten med en direkt dödande kula*.

Vill du läsa hela?

Denna bok finns där böcker vanligtvis säljs, om de inte har den hemma kan du be dem ta hem den.

Du kan även beställa den direkt från Ebes förlag:

<https://www.ebesforlag.se/store/p/politik-samhalle-310320/tryggare-kan-ingen-vara,-av-lars-amber-1016323>

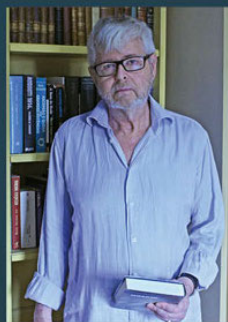
Reportern Robin Hood är tillbaka i en ny thriller! Denna gång ombeds han av sin gode vän Jan Wilkens, polisöverintendent vid Säpo, att hitta bevis för en komplott bakom mordet på Olof Palme.

I juni 2020 beslöt chefsåklagare Krister Petersson att lägga ned den långa Palmeutredningen. Enligt honom skulle det ouppklarade dådet den 28 februari 1986 ha utförts av en ensam gärningsman, den så kallade Skandiamannen. Beslutet, som framlades utan egentliga bevis, möttes med utbredd skepsis. "Detta besked är en kolossal besvikelse.", betonade Leif GW Persson i Expressen.

Själv hade Robin "Hood" Dahlberg slutfört en undersökning som avslöjade ett mycket mer skrämmande och komplicerat händelseförlopp.

Tryggare kan ingen vara är berättelsen om den storpolitiska komplotten bakom det omskrivna mordet. Fakta eller fiktion? Bedöm själv! Romanen är en uppföljare till *Som skakar Sverige i dess grundvalar* (2017), där Robin Hood uppdagade bestickningar i samband med svensk vapenexport.

Under författarnamnet Lars Amber skriver journalisten Richard Beer verklighetsbaserade spänningsromaner. En lång internationell karriär ger honom de färgstarka miljöer han skildrar utanför Sverige. Richard följer också noga utvecklingen av artificiell intelligens som hjälpreda åt skribenter. När han inte skriver tycker han om att läsa andras böcker, spela schack och avnjuta goda viner.

www.ebesforlag.se
www.larsamber.com

